

Skipulagsstofnun

Borgartúni 7b
105 Reykjavík

Þorlákshöfn, 24. september 2021
Málsnúmer: 2109029 GJ
Kt. umsk. 5902695149

Hafnarberg 1
815 Þorlákshöfn, Íceland
+354 480 3800 olfus.is

Á 24. fundi Skipulags- og umhverfisnefndar Ölfuss 23.9.2021 sl., var neðangreint erindi tekið fyrir.

Aukin vinnsla jarðhita á Hellisheiði - Umsögn um matsspurningu

Skipulagsstofnun biður um umsögn Sveitarfélagsins um matsspurningu um aukna orkuvinnslu á Hellisheiði. Í viðhengi er umsagnarbeiðni og punktar fyrir umsögn sem verkfæðistofan Vatnaskil vann fyrir sveitarfélagið. Vatnaskil unnu einnig skýrslu nýlega fyrir sveitarfélagið um nýtingu grunnvatnsauðlindarinnar í nágrenni Þorlákshafnar.

Afgreiðsla: Skipulagsnefnd vill í þessu sambandi benda á eftirfarandi:

Sveitarfélagið Ölfus fer með skipulagsvald á svæðinu og er leyfisveitandi þegar kemur að framkvæmda- og byggingarleyfum. Sveitarfélagið leggur áherslu á eftirfarandi atriði.

Aukinni massavinnslu fylgir óhjákvæmilega aukin niðurdæling affallsvatns. Niðurdælingarvatn hefur lægra hitastig og gæti leitt til aukinnar svæðisbundinnar kælingar jarðhitakerfisins. Mikilvægt er að haldið sé áfram að fylgjast náið með breytingum á jarðhitageyminum. Lagt er til að könnuð verði hvort aukin massavinnsla jarðhitavökva geti haft takmarkandi áhrif á nýtingarmöguleika annarra í Sveitarfélaginu.

Í matsskyldufyrirspurn kemur fram að niðurdæling hefur haft áhrif á skjálftavirkni og er sú staðhæfing byggð á mælingum. Fjallað er um að gert sé ráð fyrir að niðurdæling, vegna aukinnar massavinnslu, verði á nýju niðurdælingarsvæði við Lakahnúka og á norðanverðu Skarðsmýrarfjalli. Ekki er búist við aukinni skjálftavirkni þar sem lítið er af skjálftum á svæðunum fyrir. Lagt er til að skoðuð verði möguleg áhrif niðurdælingar og massavinnslu á skjálftavirkni á nýju svæðunum.

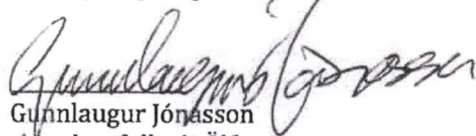
Greining á aðrennslissvæði fyrir núverandi og framtíðarvatnsból Sveitarfélagsins Ölfuss bendir til þess að fyrirhugað iðnaðarsvæði tengt Hellisheiðarvirkjun í gildandi aðalskipulagi skeri aðrennslissvæði rétt sunnan við Suðurlandsveg (Vatnaskil, 2018). Staðsetning fyrirhugaðs vatnsbóls er gefin upp í gildandi aðalskipulagi Sveitarfélagsins Ölfuss 2010-2020. Fyrirhuguð er stóraukin nýting grunnvatns innan Sveitarfélagsins og er því mikilvægt að huga vel að áhrifum aukinnar vinnslu og niðurdælingar við Hellisheiðarvirkjun. Er því mikilvægt að vakta möguleg áhrif aukinnar niðurdælingar á nýjum svæðum, þ.e. hvort niðurdælingarvökvi nái upp fyrir þakberg og vakta þannig hugsanleg áhrif á grunnvatn í átt að Þorlákshöfn. Jafnframt þarf að skoða hver áhrif neyðarlosunar affallsvatns á yfirborði frá Hellisheiðarvirkjun geti haft á grunnvatn og vinnsluvatn við Þorlákshöfn. Mælt er með að skoðuð verði áhrif neyðarlosunar á grunnvatn og að grunnvatn verði vaktað samhliða aukinni niðurdælingu.

Að öðru leiti telur nefndin að vel sé gerð grein fyrir framkvæmdinni í skýrslunni.

Skipulagsnefnd gerir ekki frekar athugasemdir við matsspurninguna eins og hún er sett fram.

Afgreiðsla nefndarinnar er gerð með fyrirvara um staðfestingu bæjarstjórnar Ölfuss og verður þér gert viðvart fari afgreiðsla á annan veg í sveitarstjórn heldur en hér kemur fram.

Virðingarfyllt,
f.h. Skipulags- og umhverfisnefndar

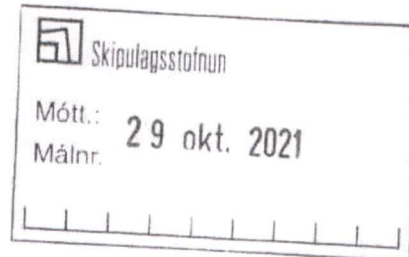

Gunnlaugur Jónsson
skipulagsfulltrúi Ölfuss

HVERAGERÐISBÆR

Skipulagsstofnun
B.t. Jakob Gunnarsson
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Hveragerði, 22.10.2021

Efni: Bréf frá Skipulagsstofnun frá 14. September 2021.

Á fundi bæjarráðs Hveragerðisbæjar, sem haldinn var 21. október 2021, var ofangreint tekið til umfjöllunar;

„Lagt fram bréf frá Skipulagsstofnun frá 14. september þar sem kemur fram að Orka náttúrunnar hefur óskað eftir umsögn vegna mögulegrar skjálftavirkni vegna fyrirhugaðrar aukningar á massavinnslu jarðhitavökva a Hellisheiði.“

Eftirfarandi var fært til bókar;

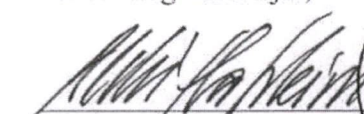
„Hvergerðingar hafa ávallt furðað sig á því að umhverfisáhrif Hellisheiðarvirkjunar og tengdra framkvæmda hafi ekki verið metin með skýrari hætti gagnvart Hvergerðingum en raun var á í umhverfismati virkjunarinnar á sínum tíma. Þar var hvergi minnst á að jarðskjálftar væru fylgifyiskar niðurdælingar og lítið gert úr áhrifum mengunar sem nú hefur þó verið bætt úr.

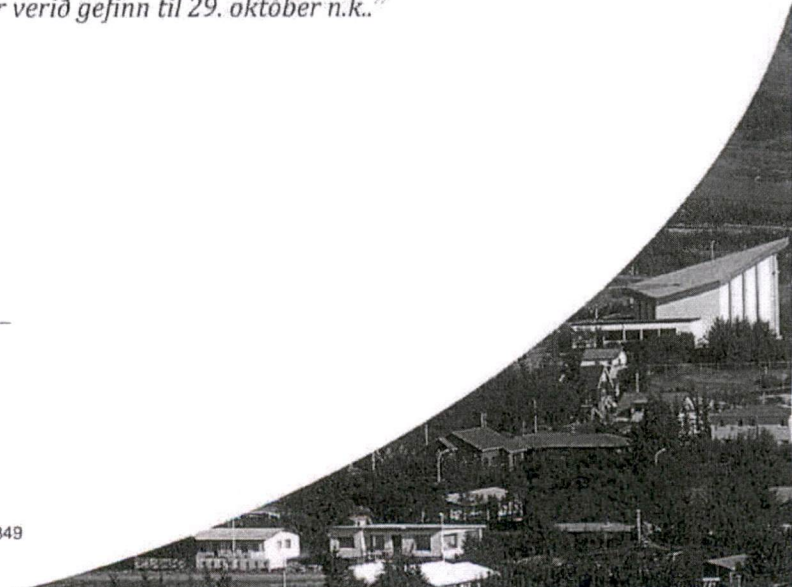
Bæjarráð telur með öllu óásættanlegt ef að aukin skjálftavirki muni fylgja fyrirhuguðum framkvæmdum á Hellisheiði eins og fram kemur að geti verið raunin. Skjálftar sem valdið geta óþægindum í nærliggjandi byggðarlögum eins og Hvergerðingar hafa ítrekað upplifað eru aldrei ásættanlegir. Bæjarráð telur að allra leiða verði að leita til að komið verði í veg fyrir að slíkt verði raunin. Íbúar verða ávallt að geta treyst því að hagsmunir þeirra séu settir framur öðrum hagsmunum þegar kemur að ákvörðunum og framkvæmdum á svæðinu. Bæjarráð vill einnig ítreka mikilvægi góðs samráðs og upplýsingagjafar sem er reyndar með allt öðrum og betri hætti að undanfögnu heldur en áður var.

Bæjarstjóra falið að senda umsögn um erindið byggða á umræðum á fundinum en frestur til að skila athugasemdum Hveragerðisbæjar hefur verið gefinn til 29. október n.k.”

Þetta tilkynnist hér með.

Virðingarfyllst,
f.h. Hveragerðisbæjar,

Aldís Hafsteinsdóttir
Bæjarstjóri

Skipulagsstofnun
Borgartúni 7b
105 REYKJAVÍKReykjavík, 25. október 2021
Tilvísun: OS2021090033/20.0
Verknúmer: 3090000**Efni: Umsögn um fyrirspurn um matsskyldu vegna jarðhitanýtingar í Ölfusi, Þorlákshafnar- og Ölfusveita.**

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar, dags. 14. september sl., þar sem óskað var umsagnar Orkustofnunar um hvort, og þá á hvaða forsendum, jarðhitanýting í Ölfusi, Þorlákshafnar- og Ölfusveita skyldi háð umhverfismati með vísan til 20. gr. laga, nr. 111/2021, um umhverfismat framkvæmda og áætlana og 12. gr. reglugerðar nr. 660/2015, um mat á umhverfisáhrifum. Óskað er eftir því að í umsögn komi fram, eftir því sem við á, hvort umsagnaraðili telji að nægjanlega sé gerð grein fyrir framkvæmdinni, umhverfi hennar, mótvægisáðgerðum og vöktun. Einnig óskar Skipulagsstofnun eftir því að í umsögn komi fram, eftir því sem við á, hvaða leyfi framkvæmdin er háð og varðar starfssvið umsagnaraðila.

Samkvæmt 6. gr. laga nr. 57/1998 um rannsóknir og nýtingu á auðlindum í jörðu (auðlindalög) er nýting auðlinda í jörðu háð leyfi Orkustofnunar.

Ekki er til staðar leyfi fyrir núverandi jarðhitanýtingu í Ölfusi þar sem hún hófst fyrir gildistöku auðlindalaga og hefur verið litið svo á að til staðar væri ígildi leyfis fyrir þá nýtingu sem var þá hafin.

Orkustofnun hefur kynnt sér gögn sem fylgdu með erindi Skipulagsstofnunar. Í kafla 1.1. í greinargerð Veitna kemur fram að „hámarksvinnslugeta veitunnar“ sé um 112,5 L/s. Óljóst er hvað er átt við með þessu, hvort um sé að ræða mat Veitna á afkastagetu jarðhitasvæðisins, hámarksafköst dreifikerfis hitaveitunnar, eða eitthvað annað. Í kafla 5.1 er fjallað um áhrif fyrirhugaðrar aukningar á jarðhitanýtingu á aðra nýtingu í nágrenninu, og kemur fram að það sé „mjög ólíklegt“ og „ekki taldar neinar líkur“ á að áhrif verði á aðra nýtingu, en ekki kemur fram rökstuðningur fyrir þeirri niðurstöðu.

Orkustofnun gerir að öðru leyti ekki athugasemdir við framlagða matsskyldufyrirspurn.

Orkustofnun bendir á að umsögn þessi, sem stofnunin veitir Skipulagsstofnun, er af því tagi að ekki felist í henni vanhæfi stofnunarinnar til að taka afstöðu til umsókna vegna leyfisveitinga stofnunarinnar á síðari stigum.

Virðingarfyllst,
f.h. orkumálastjóra

María Guðmundsdóttir

Harpa Pétursdóttir

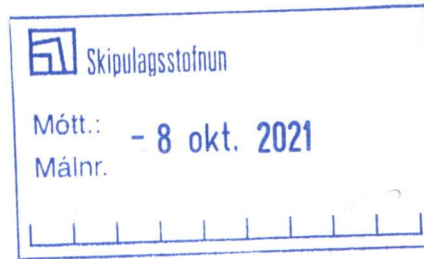

Austurvegur 65 - 800 Selfoss

Sími 480 8250 – Veffang www.hsl.is – Netfang hsl@hsl.is – Kennitala 480284-0549

Skipulagsstofnun
Jakob Gunnarsson
Borgartúni 7b
105 Reykjavík

jakob@hsl.is
skipulag@skipulag.is

Selfossi, 6. október 2021
2109047HS SG

Efni: Aukin massavinnsla jarðhitavökva Hellisheiði, Ölfusi - Umsögn um framkvæmd

Þann 9. september sl. móttók Heilbrigðiseftirlit Suðurlands tölvupóst með bréfi Skipulagsstofnunar, dags. sama dag, þar sem óskað er eftir umsögn embættisins um tilkynningu vegna fyrirhugaðar aukinnar massavinnslu jarðhitavökva á Hellisheiði, 816 Ölfusi.

Um er að ræða umsókn um rými heimildir til massavinnslu jarðhitavökva á Hellisheiði svo hægt sé að nýta fulla framleiðslugetu Hellisheiðarvirkjunar á rafmagni og heitu vatni. Aukin massavinnsla felur í sér að meiri massi verður tekinn úr hverri holu í jarðhitakerfinu. Framkvæmdin er í samræmi við gildandi skipulagsáætlanir, í matsskýldufyrirspurn er m.a. gerð grein fyrir mögulegum áhrimum á umhverfið s.s. jarðhitageymi, grunnvatn og skjálftavirkni.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands hefur farið yfir ofangreinda tilkynningu fyrir téða framkvæmd og gerir engar athugasemdir.

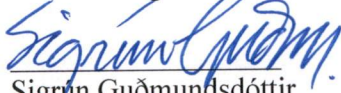
1. Heilbrigðiseftirlit Suðurlands tekur undir sjónarmið ON varðandi skilgeiningu á jarðhitavökva sem „jarðhita“ en ekki „grunnvatn“ sbr. lög nr. 57/1998.
2. Varðandi skjálftavirkni þarf að taka tillit til íbúa í nágrenninu sem hafa síður þolinmæði gagnvart manngerðum jarðskjálftum sem eru finnanlegir í íbúabyggð en þeim sem koma af náttúrunnar völdum.
3. Í starfsleyfi virkjunarinnar sem er útgefið 2016 er ekki ákvæði um vöktun/viðbrögð við örvaðri skjálftavirkni í starfsleyfisskilyðum, hvorki vegna vinnslu né niðurdælingar. Það gefur tilefni til að endurskoða skilyrðin og bæta inn viðauka með ákvæðum um verklag við niðurdælingu, sem ON hefur þegar útfært. Ekki er fyrir hendi verklag/mógvægisáðgerðir vegna örvaðrar skjálftavirkni vegna vinnslu/massaupptektar og áhrif óljós, sem gefur jafnframt ástæðu til athugunar á endurskoðun starfsleyfis.

Að teknu tilliti til ofangreinds telur embættið að tilkynningin geri nægjanlega grein fyrir eðli, umfangi og umhverfi framkvæmdarinnar, sem og mótvægisáðgerðum og vöktun. Embættið telur að varanleg umhverfisáhrif framkvæmdarinnar önnur en sjónræn og staðbundin í næsta nágrenni hennar séu hverfandi/óveruleg og mögulegt að milda þau með góðri umgengni á framkvæmdatíma og vönduðum frágangi umhverfis og mannvirkja að framkvæmdum loknum. Embættið metur málið því sem svo að framkvæmdin skuli ekki háð mati á umhverfisáhrifum.

Heilbrigðiseftirlit Suðurlands veitir jarðvarmavirkjunum starfsleyfi skv. lögum nr. 7/1998 um hollustuhætti og mengunarvarnir og reglugerð nr. 550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnaeftirlit. Einnig veitir embættið starfsleyfi vegna ýmissa verkþátta á meðan á framkvæmdum stendur, s.s. efnisnámi, landmótun og verktakaaðstöðu skv. ofangreindri reglugerð auk starfsmannabúða skv. reglugerð nr. 941/2002 um hollustuhætti.

F.h. Heilbrigðiseftirlits Suðurlands,

Sigrún Guðmundsdóttir
framkvæmdastjóri